

خانه داری

۹ نکته تمیز کاری

- چگونه وسایل برقی خانه را نو کنیم؟**

این نکته‌هایی است که خانم‌های خانه‌دار پس از سال‌ها تجربه به آنها می‌رسند. شما می‌توانید از مجموعه تجرباب آنها بهره‌ا حتی استفاده کنید.

برطرف کردن جرم و گچ داخل اُتو

اتوهای بخار به پارچه زرد کثیف می‌شوند که گاهی هم منغذهای خروج بخار بسته می‌شوند. کمی سرکه سفید در محفظه آب آن بریزید و بعد از ۲۴ ساعت اُتو را روشن کنید و اجازه دهید بخار کند تا آب و گچ آن خارج شود.

تمیز کردن کف اُتو

اتوهای قدیمی که کف آن روکش تفلون ندارند در اثر تماس با پارچه زود کثیف می‌شوند که حتما باید تمیز شوند، توصیه می‌شود وقتی اُتو داغ است با یک پارچه کتانی که در دست مجاله کرده‌اید کف آن را تمیز کنید سپس با پارچه آغشته به نمک یا جوش‌شیرین بقبای جرم کف اُتو را پاک کنید.

تمیز کردن آبمیوه‌گیری

بخش‌های قابل شست‌وشوی آبمیوه‌گیری ممکن است در اثر استفاده زیاد، رنگ گرفته باشند. برای پاک‌کردن و نیز جلوگیری از رنگ گرفتن آنها، یک‌دوم فنجان مایع سفیدکننده، یک‌چهارم فنجان جوش‌شیرین و چهار فنجان آب گرم را با هم مخلوط کنید و با اسفنج روی قسمت‌های مورد نظر بمالید. همچنین می‌توانید به مدت ۱۰ دقیقه آنها را در این مایع خیس کنید سپس بشویید و کاملاً‌خشک کنید.

تمیز کردن مایکروویو

یکی از لوازم برقی که بیشتر خانم‌ها به آن مشکل دارند مایکروویو است. برای تمیز کردن این وسیله، نیمی از یک لیমوترش بزرگ را در کاسه‌ای آب قرار دهید و بگذارید پنج تا ۱۰ دقیقه (بسته به میزان کثیفی دستگاه) در مایکروویو بجوشد. بخار لیمو باعث تبخیر لکه‌های چرب می‌شود و بسوی بد را از میان می‌برد. در پایان با یک دستمال کتانی خشک دیواره‌های داخل دستگاه را تمیز کنید.

دستمال آغشته به آب لیموترش تازه نیز برای تمیز کردن مایکروویو و از بین بردن چربی‌ها بسیار سودمند است. هرگز از دستمال زبر، اسکاچ یا سیم ظرف‌شویی برای تمیز کردن دستگاه استفاده نکنید. برای پیشگیری از پاشیدن چربی غذا به دیواره‌ها بهتر است هنگام پخت روی غذاهای چرب را با سلفون بپوشانید محلول دو قاشق غذاخوری آب لیموترش یا بکینگ‌پودر در یک پیمانه آب را مدت چهار تا شش دقیقه در مایکروویو بجوشانید، سپس با دستمال دیواره‌ها را تمیز و خشک کنید.

تمیز کردن تلویزیون

اثر انگشتن بجهه‌ها بر صفحه تلویزیون منظره زشتی به‌وجود می‌آورد؛ تلویزیون را هنگام تمیز کردن خاموش کنید. ابتدا با یک دستمال خشک غیر آن را بگیرد و سپس با پنبه آغشته به محلول آب و الکل صفحه تلویزیون را تمیز کنید. الکل لکه‌های چرب و اثر انگشت را برطرف می‌کند. توصیه می‌شود از دستمال حوله‌ای و پرزدار استفاده نکنید. دیواره‌های غیرشیشه‌ای تلویزیون را نیز می‌توانید با پارافین مایع براق کنید و با دستمال خشک، چربی اضافی آن را بگیرد و براق کنید. این روشن برای تمیز کردن ضبط‌وت و ویدیویی که رنگ تیره دارند هم مناسب است.

تمیز کردن چاره وسایل برقی

قسمت بیرونی دیواره‌های وسایل برقی را بعد از پاک کردن با دستمال مرطوب، به‌وسیله پنبه آغشته به الکل صتمی براق و تمیز کنید.

تمیز کردن لوازم خانگی

برای از بین بردن زردی لوازم خانگی سفید (از جمله ماشین لباسشویی، یخچال و آبمیوه‌گیری)، محلولی از نصف پیمانه مایع سفیدکننده، نصف پیمانه جوش‌شیرین و چهار پیمانه آب گرم را با اسفنج روی سطح مورد نظر بمالید. پس از ۱۰دقیقه، در صورت امکان محل را آبکشی یا با دستمال مرطوب پاک کنید.

از بین بردن بوی یخچال

برای تمیز کردن دیواره‌های داخلی یخچال از محلول جوش‌شیرین و آب کمک بگیرید. برای این منظور، یک تا دو قاشق جوش‌شیرین را در یک‌چهارم لیتر آب گرم حل کنید و یخچال را با آن پاک کنید، سپس با دستمال تمیز خواهد کرد. جوش‌شیرین بوی نامطبوع یخچال را از بین می‌برد.

تمیز کردن پشت یخچال

پشت یخچال را تمیز نگاه دارید. برای پاک کردن این قسمت، دو شاخه یخچال را بیرون آورید و دستگاه را کمی جلو بکشید. به‌وسیله جاروبرقی گرد وغبار پشت یخچال را بزدایید. به این ترتیب دستگاه بهتر کار می‌کند و عمر بیشتری خواهد داشت.

تمیز کردن قفسه‌های یخچال

قفسه‌ها و کشو‌هایی را که می‌توان بیرون آورد می‌توانید با آب گرم و مایع ظرف‌شویی بشویید و پس از خشک‌شدن دوباره در یخچال قرار دهید.

طراحی نظم یا در اصطلاح رایج‌تر «فنگ‌شویی» علمی است که براساس آن می‌توان بهترین چیدمان را در نظر گرفت. این چیدمان انرژی مثبت «چی» را آزاد می‌کند که تاثیر زیادی بر سلامت و موفقیت و مهم‌تر از همه شادی اعضای خانه دارد. خیلی‌ها بدون اطلاع از این علم قوانین آن را رعایت می‌کنند زیرا ر آن حس می‌کنند. هیچ کس نامرئی و بی‌نظمی در خانه‌اش را نمی‌پسندد، جدا از هر مساله دیگری این بی‌نظمی‌ها شما را از انرژی‌های خوب دور می‌کند. بی‌حوصلگی و کسالت در یک خانه بهم‌ریخته به‌مراتب بیشتر از یک خانه مرتب به چشم می‌خورد. این انرژی‌های درون خانه خرافات نیستند بلکه از طریق علمی و فلسفی اثبات شده‌اند.

این انرژی باید بتواند آزادانه جریان داشته باشد و شکستگی‌ها و نوک تیزی‌ها در خانه مزاحمتش نشوند، به همین دلیل است که اغلب با خطوط شکسته در خانه موافق نیستید و خطوط منحنی را ترجیح می‌دهید، استفاده از رنگ‌های مناسب و به تعادل رسیدن، نظم را در خانه برقرار می‌کند.

یک‌سری قواعد کلی در ارتباط با طراحی نظم در نظر گرفته‌می‌شود:

- مربع لوشو و حوزه‌های انسانی نسبت داده شده
- عنصر
- جهت

مربع لوشو

این مربع ۳ در ۳ باستانی‌ترین روش فنگ‌شویی بوده است. به هر خانه این مربع یک عدد تعلق دارد. از هر طرف که این اعداد را جمع می‌کنیم حاصل ۱۵ می‌شود.

کل خانه یا ساختمان، اتاق، دفتر کار، میز و هر چیزی را می‌توان براساس مربع لوشو چید تا بهترین نتیجه را بدهد، به این صورت که مکان مورد نظر را نیز به ۹ فضای جداگانه از حوزه‌های زندگی انسان تقسیم می‌کنند و به

۲	۹	۴
۷	۵	۳
۶	۱	۸

هر کدام از آنها یک عدد از اعداد مربع لوشو را اختصاص می‌دهند به عنوان مثال:

- اهداف کاری- شغلی و اعتبار شما از دیدگاه خودتان
- ارتباطات- از هر نوع به‌خصوص ارتباط عاطفی، ازدواج، شراکت
- روابط خانوادگی و اصالت
- خوشبختی و سعادت
- سلامتی جسمی
- خدا و کسانی که می‌توانند به شما کمک کنند
- کودکان، باروری، خلقت، علایق و اوقات فراغت، هدی‌های جالب
- دانش و تحصیلات، نوآوری و خلاقیت
- شهرت، نام نیک، احترام

عناصر

در خانه چند دستکش دارید؟ تنها یک عدد آن هم برای شستن ظروف؟ بد نیست بدانید سوختگی‌ها، بریدگی‌ها، سایش و صدمه‌های شیمیایی ناشی از کار با مواد شوینده سالانه یکمیلیون و نیم فرانسوی را درگیر می‌کند که تعداد زیادی از آنها را خانم‌های خانه‌دار تشکیل می‌دهند.

خیلی‌ها حین انجام کارهای خانه دستکش به دست نمی‌کنند و می‌گویند با دستکش راحت نیستند و نمی‌توانند کارها را انجام دهند. حقیقت این است که به انجام کارها با دستکش عادت نکرده‌اند. راینسون کروزو مدتها بدون کشش راه می‌رفت و وقتی کشش به پا کرد به نظرش آزاردهنده می‌رسید. اگر عادت کنید دستکش به دست کنید، بعد از مدتی انجام کارها بدون دستکش برایتان سخت می‌شود. بسیاری از کارها در خانه مانند شستن ظروف، تمیز کردن سینک، دستشویی و حمام، شستن شیشه‌ها حتی گردگیری ساده نیازمند استفاده از دستکش است زیرا تمامی مواد شیمیایی شوینده این توانایی را دارند که به پوست دست آسیب برسانند. هنگام انتخاب دستکش

در فلسفه طراحی نظم پنج عنصر چوب، آتش، خاک، آب و فلز معرفی می‌شوند. این عنصرها نشانگر تغییر هستند و هریک عنصر بعدی را می‌آفرند، یعنی: آب، چوب را تغذیه می‌کند، چوب، سوخت آتش است، آتش، خاک را (به شکل خاکستر) به وجود می‌آورد، فلز از خاک به دست می‌آید، فلز می‌تواند مانند آب جاری شود.

از طرف دیگر، استفاده نادرست از این عنصرها (یکی در میان) خطرناک می‌شود و چرخه مخربی ایجاد می‌کنند. زیرا، آب، آتش را خاموش می‌کند. آتش فلز را ذوب می‌کند، فلز، چوب را می‌برد. چوب، خاک را می‌فرساید. خاک، آب را آلوده می‌کند. این فرسودگی‌ها و آلودگی‌ها و... انرژی منفی در ایجاد می‌کنند. در یک حالت دیگر این‌عنصر یکدیگر را از بین می‌برند، درواقع آتش چوب را می‌سوزاند، آب آتش را خاموش می‌کند و... این چرخه انرژی منفی تولید نمی‌کند و اگر عنصری بیش از حد وجود داشته باشد از استفاده از این چرخه می‌توان آن را ضعیف کرده و به تعادل رساند.

در فنگ‌شویی باستانی براساس شرایط جوی و محیطی زمین، هریک از عناصر پنج‌گانه را به یکی از جهات جغرافیایی اختصاص می‌دادند و این قضیه تا به امروز به قوت خود باقی‌است. جهت‌های قطب‌نما نیز در طراحی داخلی مهم هستند. هر جهت (شمال- جنوب- شرق- غرب- شمال‌شرقی- شمال‌غربی- جنوب‌شرقی- جنوب‌غربی) با یکی از عناصر پنج‌گانه در ارتباط است و بر هم تاثیر دارند.

اینکه گاهی در خانه از تجمع زیاد مبلمان کلافه می‌شوید یا فضایی با کنتراست بالای رنگی در دو دیوار به نظرتان در کمال زیبایی، حس خوبی ایجاد نمی‌کند به این نظراتان در کمال زیبایی، حس خوبی ایجاد نمی‌کند به این دلیل است که طراحی نظم به دنبال تعادل و آرامش بوده و

خانه

اهمیت طراحی نظم در چیدمان خانه

کاملیا نوابی، مانوش مجذزاده

شما با اینکه بیشتر مواقع به این موضوع اهمیت نمی‌دهید اما آن را با تمام وجود حس می‌کنید.

در هریک از بخش‌های خانه با توجه به نکات زیر می‌توان طراحی نظم را در چیدمان گنججاند:

چگونه براساس طراحی نظم، اتاق پذیرایی ایده‌آلی داشته باشیم.

به‌طور کلی با رعایت چند دستور عمل ساده می‌توانید انرژی لازم را به فضای زندگیتان هدایت کرده از وجود آن در خانه‌ای سرشار از هارمونی لذت ببرید. اولین نکته مهمی که باید در طراحی و چیدمان اتاق مهمان به آن توجه کنید این‌است که مبلمان و صندلی‌های این فضا باید روبه‌روی در ورودی باشند و نه پشت به آن. کسانی که با دید به آن اتاق پذیرایی می‌نشینند باید بتوانند بدون برگرداندن سرشان شخصی که تازه وارد می‌شود را ببینند. بهترین حالت چیدمان مبلمان، قرار دادن آنها در فرمی دایره‌ای با هشت ضلعی است.

سعی کنید گوشه‌ها و قسمت‌های تاریک اتاق پذیرایی را به وسیله نورپردازی، اینه، رنگ‌های روشن و گیاهان آپارتمانی روشنائی ببخشید. این گوشه و کناره معمولاً به علت تاریکی، بیشتر از سایر قسمت‌ها نادیده گرفته می‌شوند و تجمع گرد و خاک در این نقاط مانع گردش انرژی در فضا می‌شود. این مساله در مورد مبلمان و پشت آنها که کمتر در دسترس است نیز صدق می‌کند. برخی از طراحان و به‌ویژه آن دسته از معماران معتقد به طراحی نظم و معماری قدیمی، بر این باورند که بهتر است تلویزیون و به‌طور کلی وسایل برقی، مرکز تجمع افراد در اتاق پذیرایی نباشند، چرا که از قدیم منظور از میهمانی و رسوم مربوط به آن، دورهم‌آمدن دوستان و آشنایان و بحث و گفت‌وگوی جمعی بوده است. براساس این منظور شومینه و مبلمان گرد آن یکی از بهترین محل‌های تاکید در اتاق پذیرایی محسوب می‌شود که هم دلچسب‌تر است و لذت‌بربرد.

نکات ایمنی برای حفظ دستانتان

و جنس آن متناسب با کاری باشد که قرار است انجام دهید. جنس دستکش‌ها بر حسب نوع مدادی که با آن سروکار دارید، خشک، مرطوب، چرب یا سمی متفاوت است. برخی دستکش‌ها نفوذپذیری بالایی دارند و گرچه برای سایش یا برش مناسب‌اند اما برای کار با مواد شیمیایی مایع مناسب نیستند، پس حین انتخاب به فروشنده بگویید که دستکش را برای چه کاری می‌خواهید. دستکش‌های چرمی چون از پوست حیوانات تهیه می‌شوند در برابر حرارت و محصولات شیمیایی مقاوم نیستند. دستکش‌های کتانی گرچه عرق دست را به خود می‌گیرند و دست در آنها راحت است اما تنها برای کارهای مکانیکی مناسب‌اند و برای استفاده از مواد شیمیایی مناسب نیستند. برعکس دستکش‌های نایلونی به محض شستن خشک می‌شوند، اعطاف‌پذیرند و در برابر رطوبت مقاومند. دستکش‌های ضخیمی که داخل

در زمان خانه تکانی مصدوم نشوید

عضلات به ویژه کمر درد جلوگیری شود. هنگام بلند کردن اجسام از روی زمین یا موقع جابه‌جا کردن آنها، پشت‌تان را صاف نگه دارید و قوز نکنید. اگر احیاناً جسم سنگینی را از زمین بلند کرده‌اید، برای چرخش به یک جهت خاص، هرگز بالاتنه‌تان را از کمر به آن جهت نچرخانید، بلکه تمام بدن را از محل پاها به آن سمت برگردانید. هیچ‌وقت اشیای سنگین را به سرعت و با یک حرکت ناگهانی از روی زمین بلند نکنید و هرگز در حالی که جسم دیگری را با یکی از دست‌هایتان بلند کرده‌اید، سعی نکنید با دست دیگرتان هم جسم سنگین دیگری را بلند کنید. اگر اصرار دارید، دو چیز سنگین را هم‌زمان حمل کنید، ابتدا باری را که در دست دارید زمین بگذارید. سپس هر دو جسم را به طور هم‌زمان و با هم بلند کنید. همیشه موقع بلند کردن اجسام سنگین، اول پاهایتان را به اندازه عرض شانه‌ها باز کنید و بعد جسم مورد نظرتان را بلند کنید. این عمل باعث حفظ تعادل بدن می‌شود. برای جابه‌جایی باری با وزن بیشتر از ۲۰ کیلو گرم،

و هم توجه افراد به جای معطوف شدن به یک برنامه تلویزیونی، متوجه یکدیگر خواهد شد. البته این امکان زمانی برررسی می‌شود که فضای کافی برای اختصاص دادن به محیطی برای تماشای تلویزیون نیز وجود داشته باشد.

در امین روش طراحی، آنچه جایگاه خاصی دارد چرا که با استفاده درست از آن می‌توان علاوه بر هدایت نور به داخل فضا، محیط را دل‌بازتر و بزرگ‌تر نشان داد. همچنین می‌توان با قرار دادن آن در نقطه مناسب، دید کافی نسبت به در ورودی برای صاحبخانه ایجاد کرد. میز وسط یا همان میز اصلی اتاق پذیرایی در طراحی نظم اهمیت ویژه‌ای دارد. این میز باید دعوت‌کننده باشد و افراد را به سوی خود جلب کند. بنابراین سعی کنید همیشه روی آن را منظم و تمیز نگاه دارید و حتی می‌توانید با یک گلدان گل طبیعی به زیبایی آن بیفزایید.

طراحی نظم در اتاق خواب

اتاق خواب به نوعی مهم‌ترین فضای خانه به شمار می‌رود، چرا که خواب و استراحت و در کل آرامش افراد خانه یکی از مهم‌ترین بخش‌های زندگی هر فرد است که در معماری و طراحی داخلی نیز به آن توجه خاصی می‌شود. رعایت قواعد طراحی نظم در اتاق‌های خواب می‌تواند باعث ایجاد انرژی دلچسبی در این فضا شود که هم به ایجاد آرامش بیشتر کمک می‌کند و هم فضای اتاق خواب را به محلی مناسب برای استراحت تبدیل می‌کند.

اینکه اتاق خواب‌تان در کجای خانه واقع شده است و موقعیتش نسبت به سایر قسمت‌ها چگونه است را در نظر بگیرید. تمامی فضاهای خانه به‌نحوی با یکدیگر در ارتباط هستند و روی هم تاثیر می‌گذارند. اتاق خواب برای اکثر ما آخرین و راحت‌ترین جای خانه برای سپری کردن بخشی از روزمان به شمار می‌رود. پس درعین‌حال که باید با سایر نقاط خانه هماهنگ باشد می‌تواند برای خود متمایز باشد. محل قرار گیری تختخواب‌تان بسیار مهم است. در طراحی نظم و معماری قدیم بر این اعتقاد بودند که فردی که وارد فضایی می‌شود حامل انرژی خاص خود است و این انرژی وارد فضا می‌شود. پس تختتان را دقیقاً جلوی در قرار ندهید که با وارد شدن به اتاق اولین چیزی باشد که می‌بینید؛ بدین ترتیب حریم شخصی فردی که روی تخت خوابیده است نیز حفظ می‌شود.

نکته دیگری که باید به آن توجه کرد، رنگ دیوارها و وسایل داخل اتاق خواب است. به‌طور کلی رنگ‌های خشن، روشن و مات مانند بژ، لیمویی روشن، کرم و... گزینه‌های مناسبی برای اتاق خواب محسوب می‌شوند که درعین‌حالی که به فضا رنگ و انرژی می‌دهند باعث ایجاد آرامش نیز می‌شوند. البته باید توجه داشته باشید که اتاق خواب کودک احتیاج به رنگ‌هایی کمی شادتر و پرنرژی‌تر دارد، چرا که محل بازی او نیز محسوب می‌شود و کودک دوست دارد در چنین فضایی همه چیز را با هم تجربه کند. پس می‌توانید در این فضا از یک رنگ خشن به عنوان رنگ اصلی استفاده کرده و با چندین رنگ شاد و براق طرح‌هایی را که کودک‌تان دوست دارد روی دیوارها و حتی مبلمان اتاقش نقاشی کنید.

در طراحی نظم همواره بر استفاده از گیاهان زنده در آپارتمان تاکید شده است، چرا که گیاهان منبع حیات و زندگی هستند و وجودشان در خانه بسیار انرژی‌بخش است. شما حتی می‌توانید یک یا چند گل‌دان گل طبیعی در اتاق خواب‌تان قرار دهید و از زیبایی آنها در فضای خواب‌تان لذت ببرید.

آن از سیم‌های نازک استفاده شده برای بریدن مناسبند. دستکش‌های چندلایه هم برای کار با مواد شیمیایی و حلال‌ها مناسب‌اند.

چطور از دستکش استفاده کنیم؟

ابتدا دست‌ها را خوب بشویید و خشک کنید. اگر قرار

است با مادای شیمیایی کار کنید حتما دو جفت دستکش به دست کنید تا اگر احتمالاً یک جفت دستکش سورخ بود یا به هر دلیل مایع‌ درون آن نفوذ کرد جفت دیگر را پوست دست شما محافظت کند. حتما دستکش بلند دست کنید و لبه‌های دستکش را به بیرون تا بزنید تا اگر دستان را بالا آوردید مایع روی ساعد یا بازوی شما نریزد. هنگام درآوردن دستکش ابتدا آن را براساس دستوری که روی ماده شیمیایی درج شده، بشویید بعد دستکش را با گرفتن نوک انگشتان از دست خارج کنید. هرگز برای درآوردن دستکش لایه داخلی آن را نگیرید. قبل از استفاده مجدد هم مطمئن شوید که دستکش پارگی، سورخ یا ساییدگی ندارد.

ترجیحاً از کمک دیگران استفاده کنید.
شکستگی‌ها: خطر سقوط از ارتفاع با استفاده از وسایل غیرایمن برای دسترسی به ارتفاع بالاتر یا استفاده از زیرپایی‌هایی مانند جعبه و نردبان‌های نامطمئن افزایش می‌یابد.
در صورت استفاده از نردبان یا چهارپایه باید از سطح اتکای آن با زمین کاملاً مطمئن شوید و از نوع استاندارد و نردبان دوطرفه استفاده کنید.
نقاط لوازم برقی و خطر برق‌گرفتگی: شست‌وشوی لوازم برقی مانند لوستر، چراغ روشنائی، کلید، پریز و غیره از وسایل شایع برق‌گرفتگی است. برق وسیله برقی را قطع و سپس آن را تمیز کنید. توجه داشته باشید که لوازم برقی با آب تماس نداشته باشند و از ریختن آب روی کلید پریز و سیم برق نیز اکیدا خودداری کنید.

نکته

خانه‌های ایرانیان باستان چگونه نور گیر می‌شد؟

امیرحسین شریفیان

■ عناصر نورگیری در معماری سنتی ایران از دو جهت مورد مطالعه قرار می‌گیرند، گروه اول به عنوان کنترل‌کننده‌های نور مانند انواع سایه‌بان‌ها و دسته دوم نورگیرها.

گروه اول نقش تنظیم نور وارد شده به داخل بنا را به عهده دارند و به دو دسته تقسیم می‌شوند:
دسته اول آنهایی که جزو بنا هستند مانند رواق و دسته دوم آنهایی که به بنا افزوده شده و گاهی حالت تزئینی دارند مثل پرده عناصر نورگیر عبارتند از: روزن، شباک، در و پنجره مشبک، جام‌خانه، هورنو، ارسی، روشن‌دان، فریز و خورون، گل جام، پالکانه، فنزر، پاچنگ و تهرانی. در مقابل عناصری مانند رواق، پرده، تابش‌بند، سایه‌بان‌ها، سرافق و سایلط قرار دارد که نقش کنترل‌کننده نور و تنظیم آن برای ورود به داخل بنا را به عهده دارند.

کنترل‌کننده‌های نور

رواق: فضایی است مشتمل بر سقف و ستون که حداقل در یک طرف مسدود باشد و انسان را از تماس با بارش و تابش نور آفتاب مصون دارد و در مناطقی که شدت نور و حرارت خورشید زیاد باشد، نور مناسب و ملایمی را به داخل عبور می‌دهد و در این صورت روشنایی از طریق غیرمستقیم یا بواسطه خواهیم داشت.

تابش‌بند: تابش‌بند یا تاووش‌بند یا آفتاب شکن تیغه‌هایی به عرض شش الی ۱۸ سانتی‌متر است که گاهی ارتفاعی تا حدود پنج متر دارد و با کمک گچ و نی آنها را می‌ساختند. معمولاً در بالای در و پنجره کلافی می‌کشیدند که در واقع تابش بندد افقی بوده و اصطلاحاً به آن سرسایه می‌گفتند و توسط آن ورود آفتاب به درون فضا را کنترل می‌کردند.

سایه‌بان: ایجاد سایه روی پنجره‌ها تابش مستقیم آفتاب به سطح پنجره جلوگیری کرده و در نتیجه حرارت ایجاد شده ناشی از تابش آفتاب در فضای پشت آن به مقدار قابل ملاحظه‌ای کاهش می‌یابد. سایه‌بان‌ها ممکن است اثرات گوناگونی از قبیل کنترل تابش مستقیم آفتاب به داخل، کنترل نور و تهویه طبیعی داشته باشند. کارایی سایه‌بان متفاوت بوده و به رنگ و محل نصب آنها نسبت به پنجره و همچنین شرایط تهویه طبیعی در ساختمان بستگی دارد.

پرده: استفاده از پرده‌های ضخیم برای جلوگیری و تنظیم نور خورشید برای ورود به ساختمان از دوره صفویه معمول بوده و همچنین در دوره قاجار نیز از آن استفاده می‌شد. این پرده‌ها معمولاً از جنس کرباس یا ابریشم بوده و به صورت یک لا و دولا استفاده می‌شدند و به‌طور معمول در جلو ایوان‌ها یا پنجره‌ها و ارسی‌ها نصب می‌شد. بالا کشیدن این پرده‌ها توسط محورها و بندهای بوده که به طور هماهنگ تمام قسمت‌های آنها را یک‌نواخت جمع می‌کرد چون این پرده‌ها معمولاً ضخیم و سنگین بودند و غیر از این نمی‌شد آنها را بالا کشید.

نور گیرها

شبکاه: هوای متغیر ایران، آفتاب تند و روشن، باد و باران، توفان، گردباد و عقاید خاص ملی و مذهبی ایجاب می‌کرده که ساختمان علاوه بر در و پنجره، پرده‌ای با شبکی برای حفاظت درون بنا داشته باشد. درون ساختمان با روزن‌ها و پنجره‌های چوبی با گچی و پرده محفوظ می‌شد و بیرون آن را با شبکه‌های سفالی یا کاشی می‌پوشاندند، این شبکه‌ها شدت نور را گرفته و نور ضعیف‌تری از لایه‌ای آن ایجاد می‌شد. انحراف پرتوهای نور در اثر برخورد با شبکه‌های منقوش شبکه سبب پخش نور شده و به یکنواختی و پخش روشنائی کمک می‌کرد. ضمناً با وجود آنکه تمام فضای بیرون از داخل به راحتی قابل رویت بود، از بیرون هیچ‌گونه دیدی در طول روز به داخل نداشت.

در و پنجره‌های مشبک: پنجره معمولاً برای دادن نور، جریان هوا و رویت مناظر بیرون بدون بر هم زدن خلوت اهل خانه است. در مناطقی که نور خورشید شدید است، پنجره باید متناسب با شدت نور ساخته شود. پنجره‌های مشبک تعادلی بین نور خارج و داخل ایجاد می‌کنند، تعادلی که وقتی از داخل نگاه کرده شود، جلو نور شدید آفتاب را می‌گیرد و مانع خسته شدن چشم مقابل نور شدید خارج می‌شود. طرح‌هایی که در ساختن پنجره‌های مشبک به کار برده می‌شود، اغلب به گونه‌ای است که نور داخل اتاق را تنظیم می‌کند. پنجره‌های مشبک نور شدید خارج را پخش کرده و آن را تعدیل می‌کنند و وقتی نور بیرون شدید نیست، همه آن را به داخل اتاق عبور می‌دهند. گاهی برای در و پنجره‌های مشبک شیشه نیز به کار برده می‌شود. روزن: روزن و پنجره را نمی‌توان از هم تفکیک کرد. در واقع روزن را می‌توان یک پنجره کوچک دانست که معمولاً در بالای در و گاهی در دو سوی آن برای گرفتن روشنایی و تأمین هوای آزاد برای فضاهای بسته به کار می‌رفته‌است.

هورنو: به نورگیری بالای سقف گفته می‌شود چون در نزدیکی‌های تیزه گنبد امکان اجرا به صورت بقیه قسمت‌ها میسر نیست، بنابراین در نزدیکی‌های تیزه، سوراخ را بر نمی‌کنند تا در بالای طاق کار نوررسانی را انجام دهد. مثلاً در پوشش بازارا اکثراً سوراخ هورنو باز است تا عمل روشنائی و تهویه صورت پذیرد.

روشن‌دان: در بناهایی که استفاده از پنجره در دیوارها ممکن نبوده مثل راه‌ها و سایر بناهای عمومی، معماران در قسمت «خورشیدی کارندی» روزن‌هایی ایجاد کرده‌اند که عبور مناسب و تهویه را به بهترین وجه، میسر می‌کرده‌است و به آن روشن‌دان می‌گویند. روشن‌دان‌ها معمولاً به شکل یک کلاه رنگی بوده و عمود بر قسمت خورشیدی کاربندی ساخته می‌شوند و برخی از آنها دارای شیشه بوده است.